

Statičnost, ki preglasi pretresljiva pričevanja

ODER

Svetlana Aleksijevič

Vojna nima ženskega obraza

Avtorica priredbe in dramaturginja:

Špela Frlic

Prevod: Jani Rebec

Režija: Biljana Radnoska

●●●●●

Gašper Stražišar

Uprizoritev *Vojna nima ženskega obraza* temelji na resničnih pričevanjih žensk o vojni, ki jih je za istoimenski roman zbrala preiskovalna novinarka Svetlana Aleksijevič. Gre za močne, pretresljive zgodbe, ki že same po sebi nosijo izrazito čustveno težo. Prav zato bi pričakovali, da bo uprizoritev to snov prevedla v izrazito gledališko izkušnjo, v nekaj, kar preseže zgolj pripovedovanje in gledalca nagovori tudi skozi telo, prostor in odnos na odru. Vendar se uprizoritev (pre)dolgo zadrži zgolj na ravni besede. Začetnih približno 45 minut igralk se sedijo za konferenčno mizo in pripovedujejo, kar ustvari občutek statičnosti in distance. Namesto da bi zgodbe zares zaživele v prostoru, ostaja jo ujete v formi interpretativnega branja.

V tem razkoraku med silovitostjo pričevanj in zadržanostjo njihove odrske obdelave se razkrije temeljna slabost predstave. Misli, ki jih igralk izražajo, so dovolj intenzivne, da bi lahko odprle celoten razpon ženskega vojnega spomina: strah, pogum, utrujenost, sram, izgubo ... Toda dramaturgija Špele Frlic, ki je sicer tudi avtorica priredbe,

Najmočnejši del uprizoritve so zato igralk (Iva Babić, Barbara Cerar, Silva Čušin, Eva jesenovec, Vanja Plut in Maja Sever), izjemne interpretke, ki tudi tam, kjer dramaturgija in režija zastaneta, posameznim pričevanjem vdihnejo notranje življenje. Njihova igra je zbrana, natančna in brez odvečnega čustvenega poudarka.

Barbara Cerar nastopa z zadržano strogostjo, ki je med drugim ena

Gre za močne, pretresljive zgodbe, ki že same po sebi nosijo izrazito čustveno težo. Prav zato bi pričakovali, da bo uprizoritev to snov prevedla v izrazito gledališko izkušnjo, v nekaj, kar preseže zgolj pripovedovanje in gledalca nagovori tudi skozi telo, prostor in odnos na odru.

najmočnejših igralskih linij predstave. Ne išče čustvenega preboja, temveč vztraja v natančno odmerjeni notranji napetosti. Njena igra je asketska, vendar prav zato učinkovita: bolečina se pri njej ne razkazuje, temveč se zgošča v glasu, v premolku, v načinu, kako stavek obstane.

Silva Čušin vzpostavi drugačen register. Njena prezenca je čvrstejša, bolj zemeljska, izkušena. Pri njej je posebno izraziti občutek za težo izgo-

Najmočnejši del uprizoritve so zato igralk (Iva Babić, Barbara Cerar, Silva Čušin, Eva Jesenovec, Vanja Plut in Maja Sever), izjemne interpretke, ki tudi tam, kjer dramaturgija in režija zastaneta, posameznim pričevanjem vdihnejo notranje življenje. **Peter Uhan**

ter režija Biljane Radnoske se v začetnem delu ne odloči, kako razpon, ki ga roman ponuja, razporeti odrsko. Pri tem je treba ločiti med priredbo in dramaturško organizacijo predstave. Priredba je v osnovi učinkovita, saj iz romana izlušči dovolj raznolike in notranje napete glasove, vendar ti v uprizoritvi ostanejo premalo povezani. Na tem mestu se dramaturška pomanjkljivost neposredno poveže z režijsko. Statičnost sama po sebi seveda ni problem, igralk bi lahko tudi sede ustvarile izrazito napet odrski dogodek, če bi bila mizanscena natančneje ritmizirana. Vendar socialistična konferenčna miza (scenografinja Maruša Mali) ostane zgolj konferenčna miza. Frontalna postavitev igralk in izmenjevanje pripovedi ustvarita vtis, da gledamo dobro interpretirano branje, ne pa predstave, ki bi svoj material zares mislila skozi gledališče. Ko uprizoritev sčasoma postane dejavnejša, odnosi med igralkami vidnejši, besedilo dobi vsaj nekaj telesne in odrske opore, začetni manko postane razvidnejši.

vorjene besede; ve, kdaj mora stavek ostati suh in neposreden in kdaj ga je treba rahlo zarezati. Tudi v statični postavitvi zna ustvariti napetost, ker pripovedi ne podaja zgolj kot spomin, temveč kot nekaj, kar se v trenutku izrekovanja še vedno dogaja.

Eva Jesenovec vnaša največ krhkosti in nemira. Njena igra je manj frontalna, bolj zgoščena v drobnih notranjih premikih, pogledih in zadržkih. Ves čas se zdi, kot da nekaj vendarle ostane zamolčano, kot da se za izgovorjenim odpira še plast izkušnje, ki je ni mogoče neposredno ubesediti.

Vojna nima ženskega obraza je dobra priredba romana, s pomembnim izhodiščem in odlično igralsko izvedbo, vendar premalo izdelano dramaturško hrbtenico in premalo odločnosti v režijskem prevodu besedila v prostor. Izbrana pričevanja so natančna in silovita, a predolgo ostanejo prepuščena sama sebi. Uprizoritev jim nameni prostor, vendar jih ne uspe vselej enako prepričljivo spremeniti v gledališki dogodek. **x**